

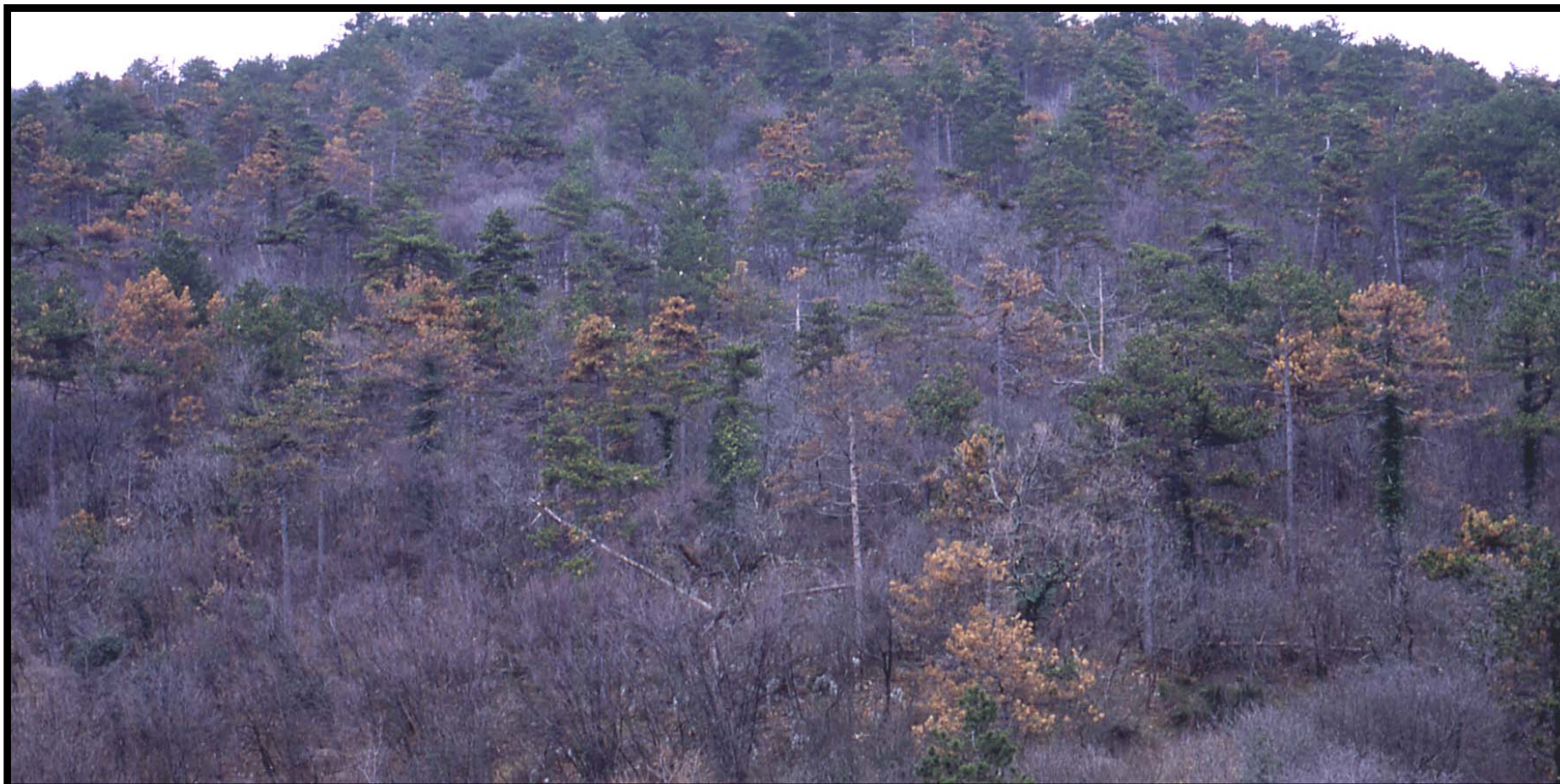
Vključevanje javne gozdarske službe v načrt ukrepov in posebni nadzor borove uvelosti

Dušan Jurc

Predstavljeno na: Javna obravnava načrta ukrepov v primeru izbruha borove uvelosti, ki jo povzroča borova ogorčica *Bursaphelenchus xylophilus* (Steiner in Buhrer) Nickle 1970 v Sloveniji, GIS, Ljubljana, 21. 4. 2010

Gozdarski inštitut Slovenije
Slovenian Forestry Institute

Borovi sestoji na neavtohtonih rastiščih so močno poškodovani zaradi sušice najmlajših borovih poganjkov in sušice borovih vej

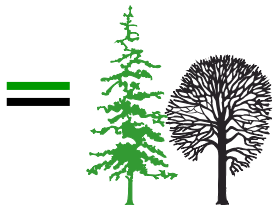

Gozdarski inštitut Slovenije
Slovenian Forestry Institute

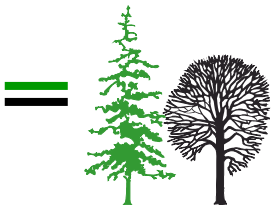

Gozdarski inštitut Slovenije
Slovenian Forestry Institute

Gozdarski inštitut Slovenije
Slovenian Forestry Institute

Republika Slovenija

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Fitosanitarna uprava Republike Slovenije

Einspielerjeva 6, SI-1000 LJUBLJANA

telefon: 059/152 930, telefaks: 059/152 959

domača stran: <http://www.furs.si>

Gozdarski inštitut Slovenije
Slovenian Forestry Institute

Sistem varstva rastlin v Sloveniji

- Zdravstveno varstvo rastlin je pomemben nacionalni interes, ureja ga Zakon o zdravstvenem varstvu rastlin
- Kot organ v sestavi Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Republike Slovenije je bila s tem zakonom ustanovljena Fitosanitarna uprava Republike Slovenije **(FURS)**
- FURS ima upravne in zakonodajne naloge, vodi koordinacijo varstva rastlin, organizira mednarodno sodelovanje in daje strokovne informacije.
- Inšpekcijski nadzor izvaja Fitosanitarna inšpekcija na Inšpektoratu Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo in hrano (IRSKGH).

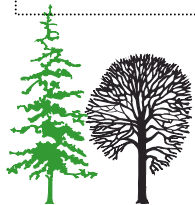
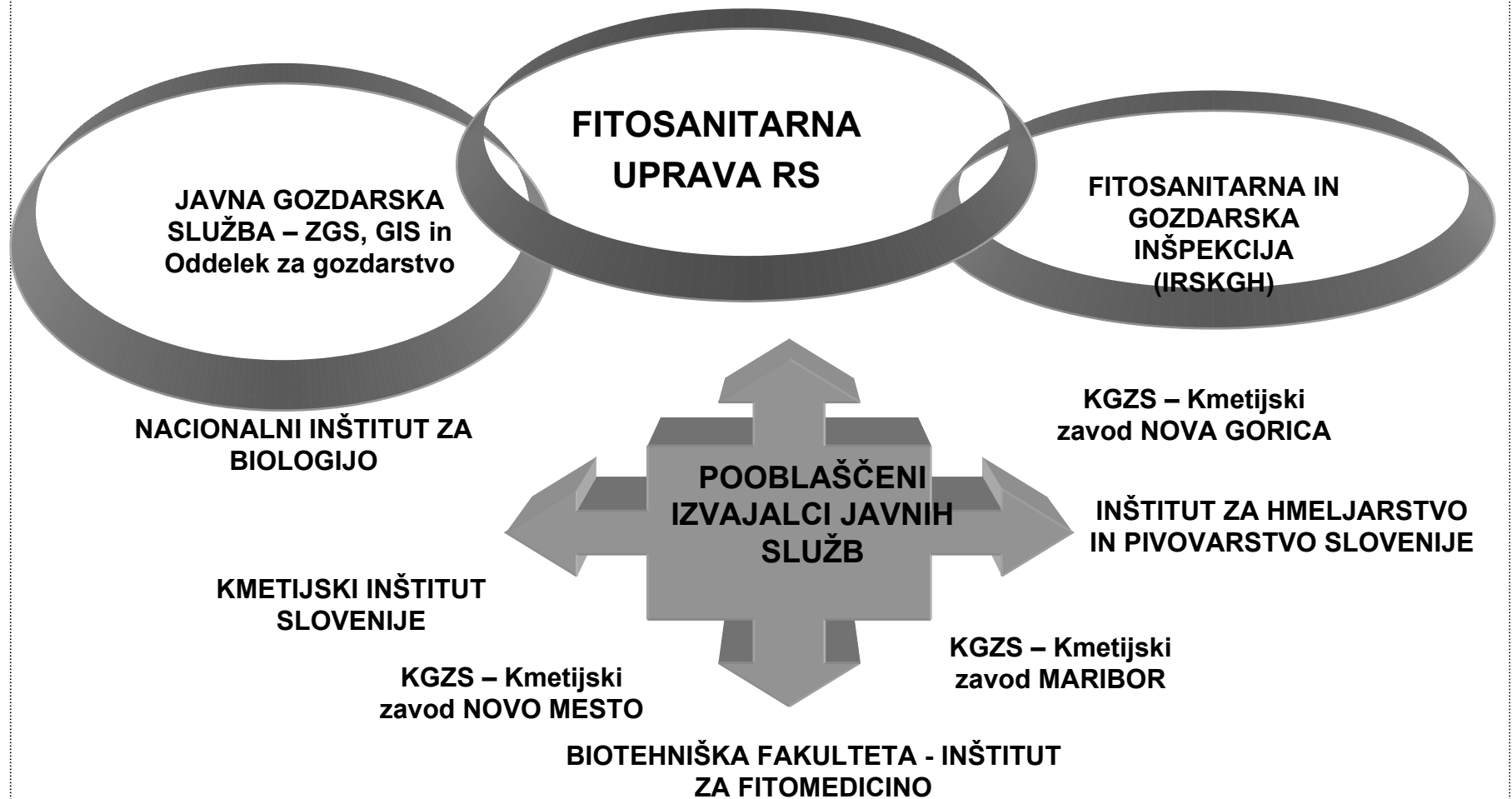
Gozdarstvo v sistemu varstva rastlin

- Ker je Zakon o gozdovih (1993) že pred sprejetjem Zakona o zdravstvenem varstvu rastlin (2005) uredil področje zdravstvenega varstva gozdov, so vsa splošna določila in organiziranost na področju gozdarstva ostala enaka, le natančnejše so bile definirane naloge, pogoji delovanja, odgovornosti in potek dela.
- Tako so opravila zdravstvenega varstva gozdov kot javna gozdarska služba postala del sistema varstva rastlin v Sloveniji.
- Sektor za gozdarstvo MKGP je odgovorni organ za izvajanje nalog varstva gozdov,
- Gozdarska inšpekcija ima v gozdnem prostoru pristojnosti za izvajanje nalog, ki jih določa Zakon o zdravstvenem varstvu rastlin

MKGP

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
Republike Slovenije,
Direktorat za gozdarstvo, lovstvo in ribištvo

Generalni direktor: Andrej Drašler
tel.: 01/478 9144 faks: 01/436 2048
e-pošta: andrej.drasler@gov.si

Vodja sektorja za gozdarstvo: mag. Robert Režonja,
robert.rezonja@gov.si

Koordinacija za varstvo gozdov: Marjetka Jošt,
marjetka.jost@gov.si

Direktorat za gozdarstvo, lovstvo in ribištvo zagotavlja izvajanje načrta posebnega nadzora borove ogorčice, in sicer, da se v sodelovanju s FURS ugotovi navzočnost, meje morebitne razširjenosti oziroma značilnosti populacije borove ogorčice ali zagotovi njeno obvladovanje.

Minister, pristojen za gozdarstvo, potrdi sanacijski načrt gozdov, poškodovanih zaradi borove uvelosti, katerega izvedba bo zahtevala prerazporeditev proračunskih sredstev ali financiranje iz proračunske rezerve. Na podlagi načrta sanacije se (so)financira obnova gozda.

Državno središče za nadzor borove uvelosti določi izvajalce ukrepov, koordinira delo ZGS in izvajalcev ukrepov ter določi roke za pripravo in izvedbo ukrepov v dveh delovnih dneh od potrditve pojava borove uvelosti v Sloveniji.

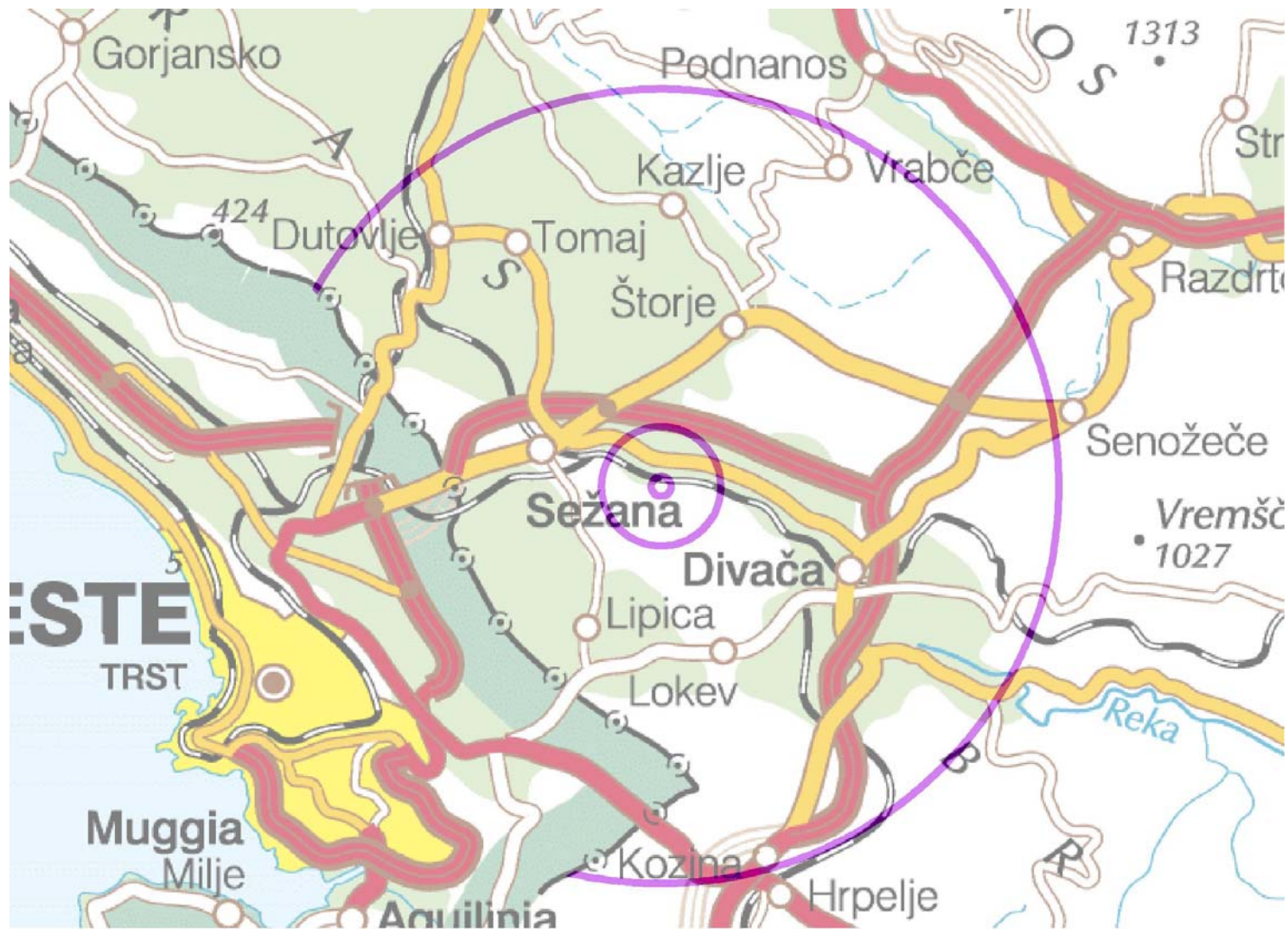
ZGS pripravi predlog Načrta sanacije žarišča v sedmih delovnih dneh od potrditve pojava borove uvelosti v Sloveniji.

Načrt sanacije žarišča po potrebi dopolni in odobri Državno središče za nadzor borove uvelosti.

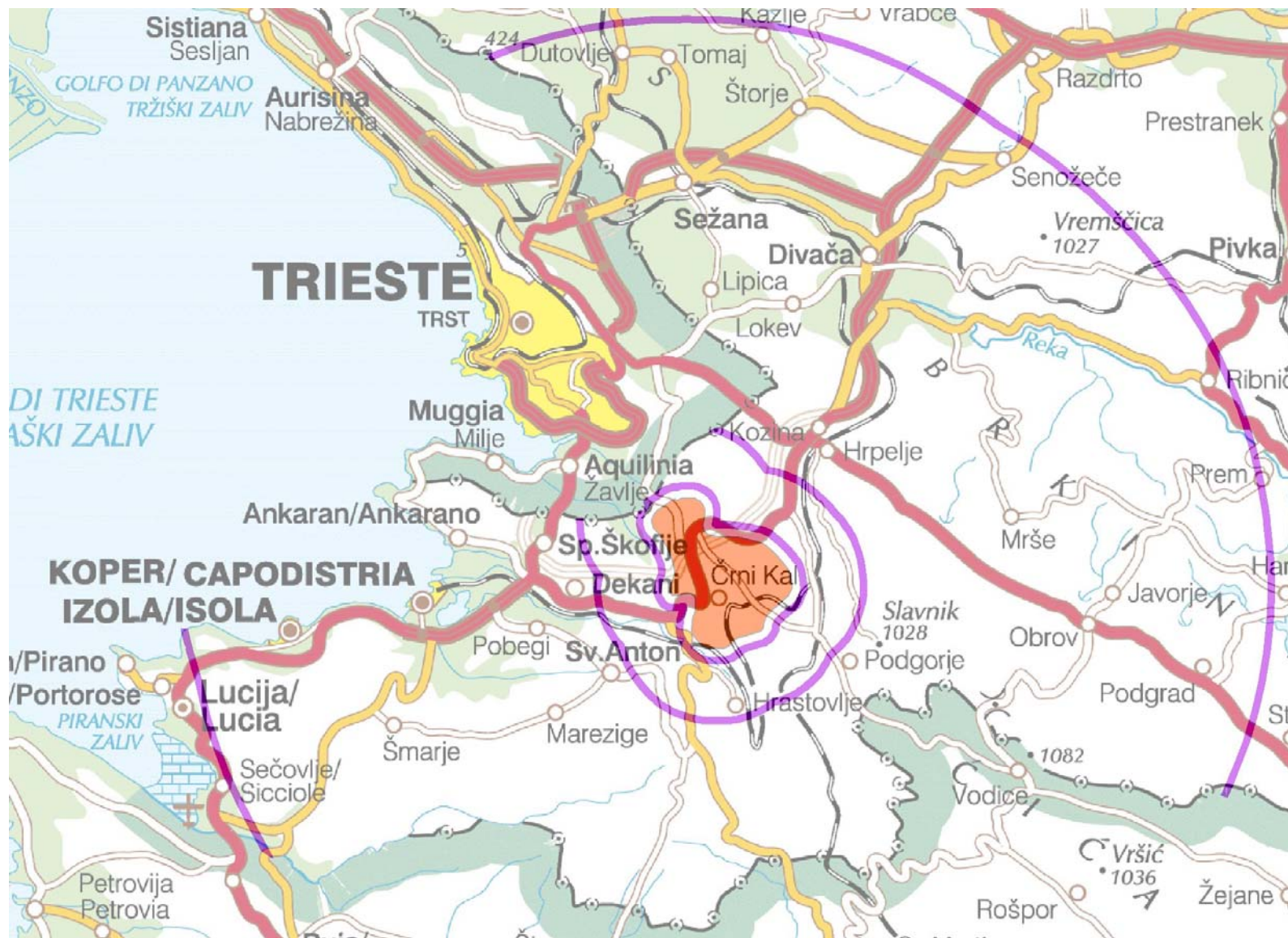
Ukrepi se morajo pričeti najmanj 10 dni od potrditve pojava borove uvelosti v Sloveniji.

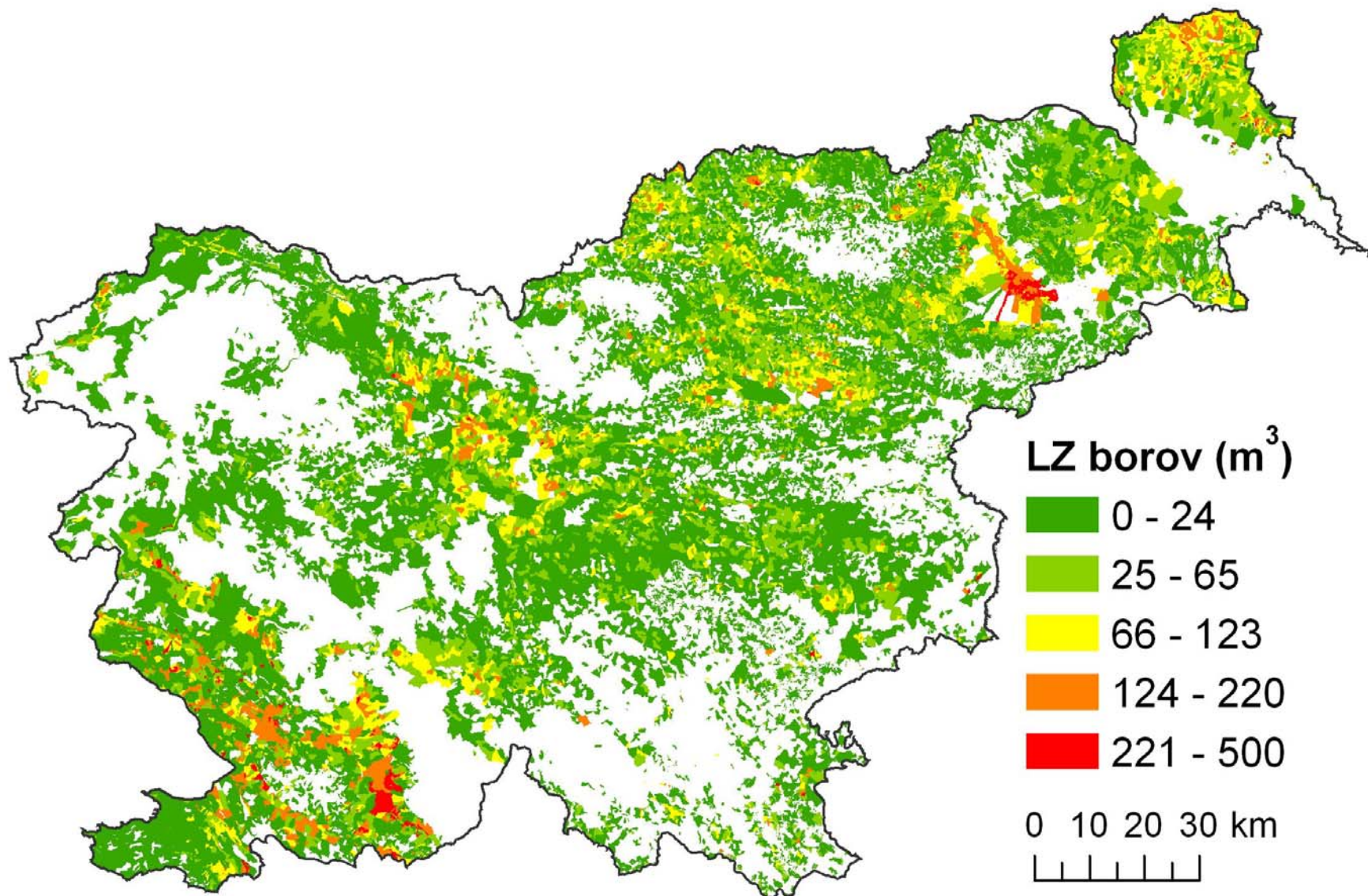

Gozdarski inštitut Slovenije
Slovenian Forestry Institute

Gozdarski inštitut Slovenije
Slovenian Forestry Institute

Komentar ZGS:

V gozdu pomeni posek minimalne površino žarišča pri polmeru 500 m 78,5 ha, kar ob poraščenosti z borovim gozdom pomeni ca 15.000 m³ lesne mase. Pri polmeru 3 km pa 2.826 ha in pri približno 200m³/ha 0,5 MIO m³ (letno Slovenija seka 3,5 MIO m³!). To je ogromna količina lesne mase in ogromen obseg dela. En sečni stroj npr. v povprečju seka 80 m³/dan, zaleže pa za skoraj 10 delavcev z motorno žago (učinek stroje in delavca je odvisen tudi od debeline dreves!).

Na razmejenem območju ZGS z izdajo (generalne) odločbe lastnikom gozdov ter imetnikom posamično rastočega drevja iglavcev izven ureditvenega območja naselij podrobneje določi vrsto ukrepov iz 6. poglavja tega načrta.

Odločba mora biti izpisana tako, da bo imela v drobni posestniški strukturi vlogo obvestila lastnikom (z rokom TAKOJ), medtem ko so za izvedbo del v državnih gozdovih in v večjih gozdnih posestih za izvedbo odgovorni lastniki oz. upravljavci gozdov.

ZGS z odločbo določi potrebna dela za izkoreninjenje borove ogorčice v določenem roku, npr.:

- posek dreves v razmejenem območju,
- izdelava sekancev iz posekanega lesa in sečnih ostankov znotraj razmejenega območja,
- po potrebi prirezovanje, mulčenje ali požig štorov,
- prevoz sekancev (kontejnerji) oziroma posekanega lesa na mesta, kjer bodo sekanci v določenem roku sežgani ali toplotno obdelani.

Posebni nadzor borove ogorčice

ZGS:

Odvzem vzorcev lesa v gozdnih sestojih (večji kompleksi iglavcev, sestoji iglavcev v bližini vstopnih mest lesa v državo in mest razkladanja): **15 vzorcev**

KIS, GIS:

Odvzem vzorcev lesa v gozdnih sestojih (večji kompleksi iglavcev, sestoji iglavcev v bližini vstopnih mest lesa v državo in mest razkladanja): **25 vzorcev**

REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO <i>1. Pooblaščen ustanova:</i>	 GOZDARSKI INŠTITUT SLOVENIJE Večna pot 2, 1000 LJUBLJANA Tel.: 01/ 200 78 00, 041 330 545 Fax: 01/ 257 35 89	2. ŠTEVILKA ZAPISNIKA
		3. PREGLEDNIK

ZAPISNIK O ODVZEMU VZORCEV IN PRIJAVA VZORCEV ZA DETERMINACIJO / TESTIRANJE

4. LABORATORIJ	5. LASTNIK/UVOZNIK	6. PLAČNIK (če je drugi kot lastnik/uvoznik)
----------------	--------------------	--

I. VZORČENJE

KRAJ: UTM: Z. ŠIRINA:	Z. DOLŽINA:	VZORCI VZETI: ☐ uvozna pošiljka ☐ rastlinjak ☐ nasad, polje	☐ objekt/sadilni mat./matična drevesa ☐ uvoz/končni uporabnik ☐ izolacijski pas ☐ drugo:
DATUM:	URA ZAČETKA:	URA KONCA:	
NAVZOČI:			

II. NAMEN DETERMINACIJE / TESTIRANJA

☐ SUM NA: ☐ PREVERJANJE LATENTNE OKUŽENOSTI NA:	☐ NEZNAN ŠKODLJIVI ORGANIZEM ☐ DRUGO:	☐ NUJNO !
--	--	---

III. PODATKI O VZORČENIH RASTLINAH

7. ŠT. VZ.	8. ROD, VRSTA IN KULTIVAR RASTLINE	9. IZVOR	10. STAROST	11. SKUPNA KOLIČ./POVRŠINA	12. ŠT. ali % NAPAD. RAST.	13. ŠT. ENOT V VZORCU

IV. OPIS SIMPTOMOV prostorska razporeditev napadenih rastlin / napadeni deli rastlin / opis bolezenskih znamenj / prvič opaženi simptomi

Fitosanitarna uprava Republike Slovenije
Sektor za zdravstveno varstvo rastlin

tel.: 059 1529 30, fax.: 059 1529 59

KOORDINATOR
dr. Saša ŠIRCA
KMETIJSKI INŠTITUT SLOVENIJE
tel.: 01 2805 176, fax.: 01 2805 255,
e-mail: sasa.sirca@kis.si

V primeru odsotnosti:
dr. Gregor UREK
KMETIJSKI INŠTITUT SLOVENIJE
tel.: 01 2805 208, fax.: 01 2805 255,
e-mail: gregor.urek@kis.si

- izdelava in uskladitev programa
- izdelava pisnih strokovnih podlag in materialov za program
- koordinacija izvedbe programa spremljanja
- odvzem vzorcev lesa v gozdnih sestojih (večji kompleksi iglavcev, sestoji iglavcev v bližini vstopnih mest lesa v državo in mest razkladanja)
- analiza vzorcev lesa, LPM, lubja in insektov (*Monochamus*) na navzočnost vrste *B. xylophilus*
- v primeru suma odvzem vzorca zaradi laboratorijske analize
- priprava končnega poročila

GOZDARSKI INŠTITUT SLOVENIJE
Kordinatorja: dr. Nikica Ogris in dr. Dušan Jurc
tel: 01/ 200 78 00
e-mail: nikica.ogris@gozdis.si,
dusan.jurc@gozdis.si

IRSKGH – FITOSANITARNA INŠPEKCIJA
kordinatorici: Anita Benko Beloglavec in Joži Jerman Cvelbar
tel. 01/43 45 700
fax. 01/43 45 717
e-mail: anita.benko@gov.si,
jozi.cvelbar@gov.si

IRSKGH – GOZDARSKA INŠPEKCIJA
kordinator: mag. Bojan Vomer
tel: 01/43 45 700
fax: 01/43 45 717
e-mail: bojan.vomer@gov.si

ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
kordinatorica: Marija Kolšek
tel: 041 657 249
e-mail: marija.kolsek@zgs.gov.si

OE Tolmin: 05-38-01-240
(041) 657-050
OE Bled: 04-57-50-300
(041) 657-124
OE Kranj: 04-20-24-200
(041) 657-164
OE Ljubljana: 01-24-10-600
(041) 657-244
OE Postojna: 05-70-00-610
(041) 657-314
OE Kočevje: 01-89-50-400
(041) 657-392

OE Novo mesto: 07-39-42-550
(041) 657-490
OE Brežice: 07-49-91-600
(041) 657-551
OE Celje: 03-42-55-180
(041) 657-603
OE Nazarje: 03-83-93-774
(041) 657-634
OE Slovenj Gradec: 02-88-39-220
(041) 657-715
OE Maribor: 02-23-41-615
(041) 657-779
OE Murska Sobota: 02-53-49-500
(041) 657-831
OE Sežana: 05-70-74-403
(041) 695-549

DIAGNOSTIKA

KMETIJSKI INŠTITUT SLOVENIJE
dr. Saša ŠIRCA,
Kmetijski inštitut Slovenije,
tel.: 01 2805 176, fax.: 01 2805 255,
e-mail: sasa.sirca@kis.si

SPREMLJANJE NAVZOČNOSTI VEKTORJEV – *Monochamus* sp.

Univerza v Ljubljani,
Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire
prof. dr. Maja Jurc
Tel: 01/423-11-61
Fax: 01/257 11 69
e-mail: maja.jurc@bf.uni-lj.si